

INSPIRATIEMIDDAG

**SOCIALE ASPECTEN IN DE
FYSIEKE BUITENRUIMTE**

PAULINE VAN DER LOO – 24 MAART 2025

400.000+ KINDEREN ZITTEN BINNEN

- 416.000 kinderen (4-12 jaar) spelen in hun vrije tijd nooit of bijna nooit buiten.
- Sinds 2022 is het aantal kinderen dat elke dag buitenspeelt in hun vrije tijd zonder volwassene gehalveerd.
- Het aantal uur dat kinderen gemiddeld per week buitenspelen op school, BSO en in de vrije tijd is met 2,5 uur afgenomen sinds 2022.
- Het gebrek aan sociale veiligheid en aan speelplekken vormen volgens ouders vaker een belemmering voor buitenspelen dan in 2022.

WIE ZIJN DE 400.000 KINDEREN?

- **Kind:** Kinderen met een handicap of chronische ziekte
- **Woonomgeving:** De helft van de kinderen in wijken met weinig groen speelt nooit of bijna nooit buiten zonder volwassene in de buurt (51% tegenover 32% gemiddeld).
- Kinderen in zeer stedelijke gebieden hebben vaker het gevoel dat waar zij buitenspelen gevaarlijk is (47% tegenover 35% gemiddeld).
- **Ouders:** 1 op 6 ouders in wijken met weinig groen heeft vaak het gevoel dat het buitenspelen van hun kind gevaarlijk is (gemiddeld is dit 1 op 17).
- 1 op de 9 ouders in zeer stedelijke gebieden heeft vaak het gevoel dat het buitenspelen van het kind gevaarlijk is (gemiddeld is dit 1 op 17).

OORZAKEN

'Als ik naar de hockey ga, zegt mama
"veel plezier" en als ik ga buitenspelen
zegt ze "doe voorzichtig!"'

- Speelruimte onder druk: woningopgave
- Onvoldoende en onaantrekkelijke speelmogelijkheden
- Tolerantie / geluidsoverlast
- Binnenspelen is aantrekkelijk!
- Tijd en mentale ruimte: volle agenda's en prestatiedruk

Toename in sociale aspecten

- Te weinig andere kinderen
- Angst voor pesten
- Veiligheid en zorgen van ouders

WAAROM ACTIE?

Ontwikkeling: sociaal, fysiek, emotioneel en cognitief

Gezondheid: ogen, overgewicht, fitheid, vitamine D, slaap, angst, allergie etc.

PLEZIER!!!

AMBITIE

**ELK KIND MOET KUNNEN
BUITENSPELEN,
ELKE DAG!**

SPEL MET REGLS

SPEL MET UITDAGING

RUSTIG SPEL ALLEEN/SAMEN

SPEL MET HERHALING

CREATIEF CONSTRUCTIEF SPEL

SPEL MET FANTASIE

JANTJE
BETON

Deze poster met spelcategorieën is ontwikkeld
door Jantje Beton i.s.m. Renet Kortbeek Altes van Space for Play

KANSEN OM SOCIAAL EN FYSIEK TE VERBINDEN

10 THEMA'S VOOR SPEELVRIENDELIJKHEID

GEMEENTEN

1. Visie - IS ER EEN PLAN?
Gemeenten maken plannen over wat ze willen bereiken en hoe ze dat gaan doen. Als er ergens een plan voor is gemaakt, betekent dat vaak dat de gemeente dat een belangrijk onderwerp vindt.
Heeft de gemeente voor spelen en ruimte om te spelen ook zulke plannen? Of hebben ze het in andere plannen over spelen?

2. Inclusiviteit - KAN IEDEREEN MEE SPELEN?
Iedereen moet kunnen meedoen en mee spelen. Het maakt niet uit of je bijvoorbeeld oud bent of jong, in een rolstoel zit, of arm bent. Spelen is voor iedereen.
Zorgt de gemeente ervoor dat iedereen lekker kan spelen en niemand wordt buitengesloten? Waaraan merk je dat?

3. Participatie - WIE DENKEN ER MEE?
Bewoners, zowel volwassenen en kinderen, hebben vaak goede ideeën over de buurt of wijk waarin ze wonen. Ook als het om spelen gaat. Als de gemeente aan bewoners (dus ook kinderen!) vraagt wat ze vinden en daar ook naar luistert, komen er vaak mooie oplossingen en ideeën die goed bij de bewoners passen. Dat is fijn voor iedereen.
Kunnen kinderen (en hun ouders!) meedenken, meepraten en/of meebeslissen over spelen en ruimte om te spelen? Waaraan merk je dat?

4. Speelruimte - ZIJN ER GENOEG TOFFE SPEELPLEKKEN?
Om goed te kunnen spelen is het belangrijk dat er genoeg ruimte is om te spelen en dat deze ruimte ook tof is om in te spelen.
Is er genoeg ruimte om te spelen en is het er leuk? Waaraan zie je dat?

5. Bereikbaarheid - HOE KOM JE ER?
Als er ruimte is gemaakt om te spelen, een toffe speelplek bijvoorbeeld, dan is het belangrijk dat kinderen er makkelijk en veilig kunnen komen. Meestal lopend of als ze wat ouder zijn misschien ook op de fiets. Als er bijvoorbeeld een drukke weg is, is er dan nagedacht over hoe kinderen deze veilig kunnen oversteken?
Is er over nagedacht: dat kinderen makkelijk op speelplekken kunnen komen?

6. Duurzaam en groen - IS ER VEEL GROEN?
Een groene speelplek is goed voor het klimaat en is een fijne plek om te spelen en om te zijn voor mens en dier. Op een groene speelplek zie je veel natuurlijke materialen (zoals hout, zand en struiken). Een graasveldje of bosje in het park waar je lekker kan spelen is ook een groene speelplek.
Zijn er groene en duurzame speelplekken waar kinderen kunnen spelen? Waaraan zie je dat?

7. Schoon, heel en veilig - IS HET SCHOON?
Het is belangrijk dat kinderen zich fijn voelen op een speelplek. Soms ligt dat aan waar in een buurt een speelplek wordt gemaakt. Maar soms voelt het voor kinderen ook fijn als er bijvoorbeeld buurtsportcoaches of kinderwerkers zijn. En het is natuurlijk niet fijn om te moeten spelen tussen de troep en viezigheid, of op plekken waar veel kapot is.
Zorgt de gemeente ervoor dat kinderen zich welkom en veilig voelen op een speelplek? En dat de speelplekken schoon en heel zijn? Hoe doen ze dat?

8. Spelen stimuleren - WORDEN ER EXTRA DINGEN GEDAAN?
Soms is leuke ruimte om te spelen niet genoeg om ervoor te zorgen dat kinderen lekker gaan buitenspelen. Dan is er meer nodig, zoals leuke activiteiten waar je aan mee kunt doen.
Regelt de gemeente dat er leuke activiteiten worden georganiseerd waardoor kinderen meer kunnen spelen? Hoe doen ze dat?

9. Speeldiversiteit - KUN JE ER VEEL VERSCHILLENDE DINGEN DOEN?
Om lekker te kunnen spelen is het belangrijk dat je veel verschillende dingen kan doen. Een hut bouwen, petje voetballen, verstoppertje, schommelen, in de zandbak, en nog veel meer natuurlijk. Ieder kind is anders, en je hebt niet altijd zin om hetzelfde te doen. Het is fijn als kinderen kunnen spelen waar ze zin in hebben en/of op een manier die bij ze past.
Zorgt de gemeente ervoor dat kinderen op veel verschillende manieren kunnen spelen? Waar merk je dat aan?

10. Speeltijd - IS ER VOLDOENDE TIJD OM TE SPELEN?
Sommige kinderen hebben weinig tijd om buiten te spelen, bijvoorbeeld doordat ze na school aan andere dingen tijd moeten besteden.
Helpt de gemeente ouders en scholen om ervoor te zorgen dat kinderen vrije tijd hebben en daarin lekker kunnen buitenspelen?

Kijk voor meer informatie op: www.jantjebeton.nl

JANTJE BETON

Wie ben jij en welke rol kan jouw organisatie pakken in het stimuleren van buitenspelen?

- **Ouder/verzorger:** eigen rol, verbinden
- **Gemeente:** participatie, sociale aspect erkennen en ondersteunen (welzijn, sport, speeltuinen)
- **Jeugdwerk/buurtsport:** activiteiten en rol
- **School:** buitenles, activiteiten, open stellen
- **Kinderopvang:** stimuleren, rol van pedagogisch medewerkers
- **Speeltuinen en andere lokale voorzieningen:**

PARTICIPATIE IS DE BASIS

VOORBEELD PROCES GEZONDE BUURTEN

Een Gezonde Buurt Zo doen we dat

Bij elke Gezonde Buurt zijn buurtbewoners initiatiefnemer en uitvoerder. De gemeente en overige professionals, zoals hoveniers, ondersteunen.

1. Ontdekken

Met een leuke startactiviteit leren we de kinderen en ouders buurtbewoners kennen.

2. Dromen en ontwerpen

Samen met de initiatiefteams, waarin kinderen en volwassenen zitten, dromen we over een gezondere buurt. En die droom vertalen we naar een praktisch ontwerp met centrale plekken en verbindingswegen. Waar liggen de beste kansen, hoe zou het eruit kunnen gaan zien?

3. Tonen en aanpassen

De initiatiefteams gaan met de ontwerpschets de buurt in. De onderdelen **spelen**, **natuur** en **ontmoeten** vind je hier alle drie in terug. Op basis van de feedback van de buurt maakt een professionele ontwerper een definitief ontwerp, dat bruikbaar is voor de uitvoering van het project.

En door...

4. Activiteiten

Voordat we starten met de uitvoering maken we samen met de initiatiefteams alvast een eerste versie van de activiteitenkalender.

Hierin staan **spel**-, **ontmoet**- en **natuuractiviteiten** die ervoor gaan zorgen dat het straks bruisd op de plekken die we bouwen. Ook maken we afspraken over beheeractiviteiten.

5. Bouwen

Tijd om de schop in de grond te steken! Kinderen en buurtbewoners helpen mee. We richten de fysieke omgeving in en we zorgen voor een avontuurlijke en veilige verbindingroute met de buurt.

6. Feest en overdracht

Als de Gezonde Buurt 'af' is, volgt een feestelijke opening, voor alle

Activiteiten

- Veel aandacht voor ontmoeten
- In het proces activiteitenkalender opstellen
- Activiteiten door bewoners en lokale partijen

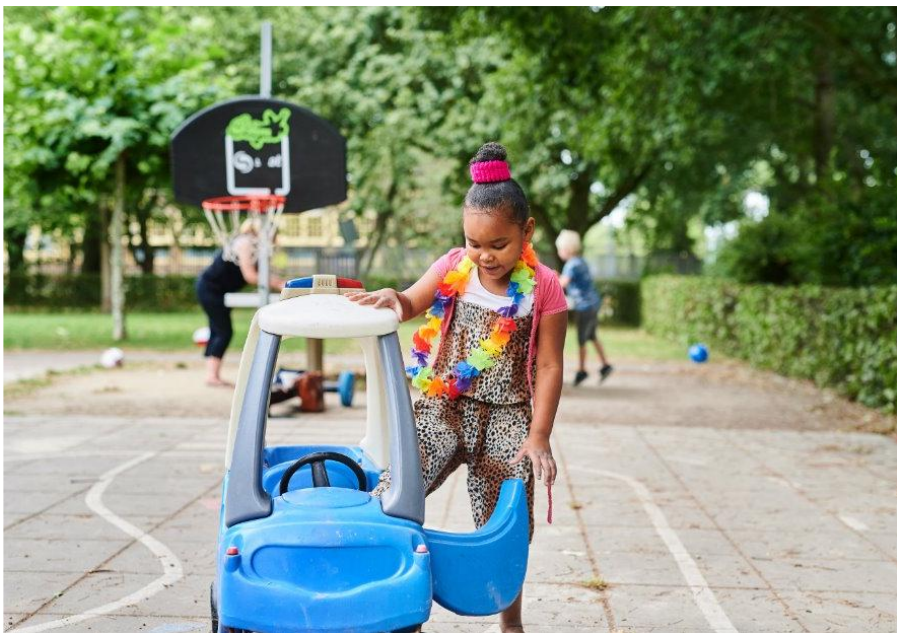
VOORBEELD: BUITENSPEELCOACHES

- Werkwijze ontwikkeld vanuit Playwork UK
- Kern: zelf vrij en avontuurlijk buiten spelen in veilige omgeving
- Kijken door de bril van de buitenspeelcoach
- Ondersteunen in het eigen speelproces
- Aanmoedigen, stimuleren, wat hebben kinderen nodig, kan iedereen meedoen?
- Training voor jeugdwerk, buurtsport, kinderopvang

TIPS & CONTACT

- Fysiek en sociaal gaan altijd samen om buitenspelen te stimuleren
- Bewust zijn van jouw rol en kansen
- Betrek kinderen en ouders
- Kan iedereen meedoen?
- Organiseer activiteiten en werk samen: wie zijn je partners in de buurt?
- Stimuleer vrij en avontuurlijk buitenspelen
- Communiceer en vertel je verhaal

Meer informatie: Pauline van der Loo,
p.vanderloo@jantjebeton.nl, 06 33320755

DOEI!

